

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi poli in velja do konca sočega leta 2 gld.
Naročnino in dopise sprejema začasni odbor „Učiteljskega društva za
slovenski Štajer“ v Ljutomeru.

Štev. 8. V Mariboru 20. septembra 1874. Letnik II.

21. in 22. september in slovensko-štajerski učitelji.

Ta dan je za vse učitelje slovenskega Štajerja prevažen, preimeniten in premerodajalen, da ne bi o njem spregovorili kratke besede, še predno se v Mariboru snidemo. 21 in 22 zborujó prvič vsi slovensko-štajerski učitelji, prvič se zberó vsi omikovalci našega naroda, toliko v naši ožji, kolikor v naši širji domovini; 21. in 22. september mora pokazati, da smo slovensko-štajerski tudi za-se en faktor, da zastopamo važno šolstvo s posebnimi razmerami, a da se trudimo, po okoliščinah ravna je se tudi povzdigniti se na višo stopinjo! 21. in 22. moramo pokazati, da je se naše omere treba posebnega društva, posebnih delalnih močij, posebnega glasila. Ne gre pri tem zboru za osebnosti, za osebno čast poedinih učiteljev ali celo politikov, nikakor ne; tu se bode marveč pogovarjalo in posvetovalo o boljšem napredku našega šolstva in našega učiteljstva! Moremo reči, da se je bila velika večina slovensko-štajerskih učiteljev za to splošno zborovanje izreklo; učitelji naši tedaj samo obljubo svojo spolne, da se v obilem številu zbora udeleže, ali kratko rečeno: Tu gre za čast slovensko-štajerskih učiteljev! Ne gremo pa v Maribor politikovat, kakor bi nam kateri boječi ali pa ošabni učitelj kakove druge, ne naše stranke rad očital, ne, mi se marveč snidemo, da se na podlagi zdrave pedagogike o vseh točkah posvetujemo, ki so v sedanjí prehodnji dobi za naše šolstvo važni.

Odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ je vse storil, da bi obadva dneva bila za udeleževalce toliko prijetna in kratkočasna, kolikor koristna. Prijdite torej vsi prijatelji šol-

skega napredka, vsi slovensko-štajerski učitelji, kojim le čas in druge okoliščine pripuščajo. Pri našem zboru bode vsakemu slobodna in prosta beseda, ne bode se žalila nobena narodnost, niti vera niti stranka! Zbrani bodemo pedagogi in s pedagogičnega stališča naše zadeve pretresovali! Da se vidimo veseli in zdravi v Mariboru!

Beseda za kranjske narodne učitelje.

Bili so časi, ko se je človečanstvo sploh ubogo malo brigalo za svojo duševno omiko. Da — še celó terdilo se je, da prostemu narodu ne treba znati pisati in čitati. In to so bili baje tisti zlati časi, „ko so bile krave po groši in se je vino pilo po slepi ceni.“ A tisti časi temote in nevednosti so prešli in sedaj tudi prosti narod treba duševne omike, če hoče, da sploh životari duševno in gmotno.

Ta potreba se pa tudi živo čuti in radi tega je upeljana splošna dolžnost v šolo hoditi. In kedo pa orje ledino na polji omike? — Učitelji. Učitelji so torej jako važen faktor, kar so posamezne države sploh in dežele posamezno tudi spoznale ter se trude učiteljski stan po svojih močeh podpirati. Od učitelja je odvisna šola, — torej kakoršen učitelj, — taka šola. In to so tudi posamezne države in med njimi tudi naša spoznale ter skušajo učitelje za njih važen posel popolnoma sposobne storiti. Pri nas so se osnovala učiteljska izobraževališča, v kojih se prihodnji učitelji dostojno izobražujó, da bodo sposobni na pedagogičnem in tudi družabnem polji svojej težavnej nalogi zadostovati. A samo dostojno obraženje učitelja še ne sposobi za njegov poklic, temveč tudi gmotno ne sme učitelj pomanjkanja terpeti. Radi tega so se trudile in se še trude nekatere dežele, da bi svojim učiteljim uterdile gmotno stališče. Dejali smo: nekatere dežele, ker je v drugih deželah, ki so ali revne ali pa v njih še prevladuje sovraštvo do vsega napredka in omike, učiteljstvo, svojemu stanu nedostojno, jako slabo plačano. In ena izmej teh je Kranjska. V tej deželi ima učitelj tako revno plačo, da niti sam ne more živeti niti umreti; kaj še le z družino! Lansko leto je nastopila postava, ki odmerja učitelju po 400 fl. letne plače. To plačo dobiva (?) učitelj iz učnine, iz te opovire šolskega napredka, ki se še do sedaj, žalibog! nej odpravila. Na Kranjskem je okolo 250 učiteljev in če bi se učnina redno od vseh za šolo ugodnih otrok pobirala, znašala bi poprek 54.000 fl. A učitelji, s poprečno letno plačo 450 fl., potrebujo 112.500 fl. Kje torej vzeti primankljej? Radi tega in drugih uzrokov pa dobivajo tudi učitelji tako neredno svojo

pičlo plačo, da se bogu usmili! Še te plače se jim prideržujó; po 5 do 6 mesecev so učitelji, ki so prvi pogoj narodnega napredka bodi si v duševnem kakor gmotnem obziru, morali so stradati in **plašč po vetru obračati** in potem so stoperv dobili — nekaj denarjev, s kojimi nejsó mogli niti dolgov poplačati niti si hrane kupiti.

Pisma posameznikov so nam svedoki.

Kako torej te turške razmere odstraniti? —

Kranjska dežela res nejma veliko pomočkov, da bi iz lastnih močij bila v stanu učitelje gmotno bolj utrditi. A kranjska je ena avstrijskih dežel in ima torej pravico poterkati na državno blagajno. Država sama mora gledati na to, da se v njej šolsivo dostojno razvija in se državljeni izobrazujó; boljše bi bilo šolstvo podpirati, nego ogromno vojsko snovati in jo vzdrževati, kajti tudi omikani vojaci se dokaj odlikujó od reomikanih. Kranjska naj bi torej pred vsem dobila zdatne podpore iz državne blagajne in si potem šolstvo dostojno uredila ter učitelje gmotno utrdila. A varovati si mora Kranjska svojo avtonomijo v šolskih zadevah, ker nikakor bi ne bilo deželi na korist, če bi dala svoje šolstvo iz svojih rok, bodi si pod katero-koli vlado.

Nalogo, šolstvo urediti, pa ima deželni zbor. Na tem je torej, da stori potrebne korake, posebno kar se tiče zvišanja učiteljskih plač. Blagovo! naj pomisli, da je od učitelja odvisna šola; če je učitelj dober je tudi šola. A za tako malo plačo ne bodo ostajali učitelji doma, temveč se bodo še bolje izseljevali, nego so se do sedaj. Če bodo pa plače dostojno urejene, bodo učitelji tudi doma ostajali ter se trudili, da povzdignó svoj narod, svojo domovino do višje stopinje omike. Le pri boljšej plači učitelji ostanó neodvisni, dočim se sedaj vedno boljše onim bližajo, ki jim kaj — obetajo, če tudi ne dadé.

Deželni zbor naj torej blagovoli to stvar temeljito prete-sovati in pomisliti, da preti nevarnost i slovenskemu narodu, če ostane šolstvo pri status quo. Blagovoli naj pomisliti, da učitelji nejsó več „mežnarji“ ter hlapci, temveč morajo reprezentovati inteligencijo pri kmetih, ker omikujó narod. Blagovoli naj konečno premisliti besede necega slavnega Angleža, ki pravi: „**Najboljše plačujemo one, ki nas za — nos vodijo — diplomate. Za temi one, ki nas razveseljuje — igralce. A naj slabeje one, ki nas — podučijo — učitelje.**“

Nadejamo se od sl. kranjskega deželnega zbora, da zdatno vzboljša stanje narodnih učiteljev, kar bode gotovo vsej deželi na veliko korist.

Toliko za danes. V prihodnje hočemo govoriti še o drugih pomanjkljivostih baš kranjskega šolstva.

Jean.

Zgodovina v narodnej šoli.

(Janko Žirovnik.)

VI.

Perzijani.

(Dalje in konec.)

Pri Perzijanih nas najboljše zanima njih kultura oziroma religaja. Niti Egipčani, niti Feničani nejsa imeli tako razvite religije. Coroaster, ki je živel malo pred Cirom, je v svojej knjigi Cent-Avesta (živa beseda) utemeljil zistemo religije, kojoj je Cir kot dvorno in državno proklamoval. Bistvo njegovega nauka je: Ormuzd je stvarnik vsega dobrega in Ariman mu stoji nasproti in je uzrok vsega zlega in smerti. Vsa-cemu teh dveh služi nezmerno veliko duhov. Ormuzd-ovi prvi strežaji so knezi svitlobe (Amšaspandi) in Arimanovi — knezi tème (naddevi); Ormuzd-a so čestili v podobi ognja, a zoper Arimana so morali delati vsi pravoverni Perzijani. Vendar Ariman ne bode vedno hudoben, temveč ga Ormuzd tako pahne, da omedli, in ga prežge v rastopljenej kovini. Na to bode vstajanje dobrih in hudobnih, ki so do sedaj v nekem središči (po naše pred peklom a vendar ločeni bivali in jih je tudi očistila rastopljena kovina. Vsa narava se potem prerodi in pomladi in dobri bodo uživali večno veselje. Ariman se tudi posveti in bode dober. Namen religije je razjasnitev vsega stvarjenja; triumpf dobrega, pravice, življenja; uničenje smerti, temote in slabostij. Ta religija je bila gotovo izverstna in jako poetična. Njen namen je, samo moralične ljudi odgojevati, človek naj le dobro dela in slabo opušča. Greh je uže, če ima kedo priliko kaj dobrega storiti, in to opušča. Tuđi je poleg tega ta religija prva in, beržje ko ne, edina sredno-azijska, ki zametuje poligamijo in ređno le monogamijo dovoljuje. Le tedaj si sme mož še eno soprugo vzeti, (in to mora popred še prva supruga dovoliti) ko nejma s prvo nič detee, ker to je Perzijanu velika nesreča na tem in na onem svetu. Vendar pa tudi ta religija nej popolna, posebno, ker ljudi razdeljuje v verste.

Nekateri stavki religije so posebno slabo na socijalno živupljivali. „Žena mora svojega moža kakor boga čestiti“ se glasi en stavek tega katehizma.

Nesпамeten je bil tudi nauk o svetosti ognja in onečistosti vsega človeškega: „Če uže človek samo dihne v ogenj pa ga onečisti, ker vse, kar prijde iz človeka, je nečisto, človek je rojen nečist; voda umije le zunanjo nečistnost, a ne notranje. Kedor ogenj z usti pihne, zazluži smert.“ Nesпамeten je slednjič tudi način čišćenja. Čisteča tekočina je ne-reng (volovska sealnica). Sem ter tja ga tudi pijo, da bi se notranje očistili. To se godi z različnimi dubovskimi ceremonijami. Perzijanska tradicija pripoveduje, da je Sicander Rumi

(Aleksander Macedonski) Coroaistrova sveta pisma uničil in zatiral pravo vero. Na pamet jih je potem spisal nekedo na novo. Vsakako je čudno, kako so se popred te knjige izgubile, ker je jako neverjetno, da bi jih bil Aleksander uničil. To sveto pismo je bilo spisano v 21 knjigab, od kojih je do dandanes le dvajseta, Vendidat, ostala. Neizmirne azijske stepe, pomanjkanje luk in večjih rek, da nejsa mogli Perzijani z drugimi narodi občevati, je gotovo ugajalo razvijanju despotizma; še celó sem ter tja izvrstna religija nej mogla tega zabraniti. Kralj je bil živa podoba boga. On more vse; njegova volja in njegova moč nejsti omejeni in njegova povelja se ne dadè preklicati (Cent-Avesta). Dežela in ljudje so njegova last in njemu na raspolaganje. ¹⁾ Še celo satrapi so se imenovali kraljeve „hlapce.“ Kraljevi rojstni dan je bil deželni praznik in njegova smert je uzročevala splošno žalost; sodišča so zaperli in svete ognje pogasili. Kralj je stoloval pomladi v Suzab, poletu v Ekbaui in po zimi v Babilonu. V Pasargadi so bili kralji kronani in v Perzepolu so imeli rakve, ki so pa bile jako bogato opravljane. Duhovni so bili kraljevi svetovalci in zavzimali sploh vsa odlična mesta, vendar je prav za prav šahov harem vladal. Glava vseh duhovnov je bil višji duhovnik (arhimagus), ki je stoloval v Baktri. Za duhovne je uže utemeljitelj te religije skerbel. „Če bi vi še več dobrih del storili nego je listov i. t. d. bi nam nič ne pomagala če bi ne bila duhovnom všeč. Če pa hočete, da se to zgodi, morate jim redno dajati desetino od vse svoje imovine, tako se glasi omenjeni stavek v katehizmu. Dasi so bili duhovni posredovalci mej bogom in ljudmi, vendar so morali biti kraljevi sluge in posebno previdni, ker so bili Medi in so jih radi tega Perzijani vedno nekako čertili. Sodniki so morali biti jako pravični. ²⁾ Toda tudi oni so se morali uklanjati kraljevej volji. ³⁾ Ljudstvo je bilo razdeljeno v štiri verste (kakor v Indiji, ⁴⁾ ki se pa nejsa mogle tako razviti, kakor n. pr. pri Egipčanih, ker so zunanje razmere to ovirale. Perzijanski der-

¹⁾ To se je pri Perzijanih tako ukoreninilo, da se še dandanes nahaja pri njih ta misel. Za vojske l. 1807 na Pruskem pride nek perzijansk poslanec v Napoleonov tabor. Perzijanu je bila posebno všeč neka polkovna godba in radi tega kar mogočnega cesarja prosi, naj mu eno tako za vladarja podari. Težko je bilo orientaleca podučiti, da mogočni cesar ne more podariti niti kacih 12 móž.

²⁾ Ednok se je nek sodnik dal nekoliko podkupiti. Kralj pa, ki sam nič bolje nej bil pravičen, ga da na meh odreti in stol, na kojem sede, so sodniki sodili, z njegovo kožo prevleči. Še celo sin na meh oder tega Perzijana je moral na ovim stolu sedé, soditi.

³⁾ Ko Kambiz sodnika popita, če je po postavi li dovoljeno svojo sestro za ženo vzeti, mu sodnik, poznaje njegovo voljo, diplomatično odgovori: „Tega pač nobena postava ne zapoveduje, a postava veli, da kralj slobodno stori, kar mu drago.“

⁴⁾ To in pa religija nekoliko spričuje sorodnost Indijanov s Perzijani. Tako so si n. pr. imena verst skoro enaka in tudi imena vojakov jako podobna.

žavni organizem je stoperv Darij nekoliko uredil, ko je razdelil državo v 20 satrapij, ne da bi jim bil določil natančne meje, kar je bilo povod, da so se posamezni satrapi vedno med saboj vojevali.

Vendar so Perzijani mileje ravnali s podverženimi narodi, nego drugi zmagalci v starem veku. Oni jih nejo zatirali, temveč so jim tudi pustili njih ustavo. Če se je pa kakor narod vperl, takrat so ga z vso silo potlačili in ga popolno oslabili. *) Perzijanska vojska je bila jako mnogobrojna in dobro oborožena. Saj se je uže deček pripravljaj za vojaka in mladenič z dvajsetimi leti je vstopil v redno vojsko. V Perzijanski vojski so bili konjiki merodajni. Toda ta mnogobrojna vojska nej imela toliko moči, kolikor je bilo števila; discipline nej bilo in le pravi Perzijani so bili nekoliko vredni.

Znanosti so bile nekoliko le pri Magijih doma. Vendar so še Magiji ubogo malo vedeli n. pr. zemljepisja, ker do Darija še vedeli nejso, če sploh Grecija eksistuje. Tudi zdravilstva nejso znali in so se morali radi tega posluževati tujih zdravnikov. Niti časa nejso znali razdeliti. **) Stavbe so jim morali podverženi narodi izdelavati. In še to, kar je bilo umetnega, je bilo vse kralju posvečeno, ker niti kipov niti tempeljnove njih religija poznala nej. Obertnija se pri tako despotičnih uredbah nej mogla dvignoti; saj je uže religija prepovedovala ogenj rabiti in torej nej bilo mogoče, da bi se rokodelstva, ki potrebuje ognja, sploh kedaj pričela. Niti kupčevalci nejso bili Perzijani, dasi so njih podložniki verlo kupčevali (Feničani, Babiloncei). Denar so spoznali stoperv pri Lidijih in ga stoperv za Darija kovali. Edino kmetijstvo se je nekoliko razvijalo, ker je uže Coroaster to v svojej Cend-Avesti nasvetoval. Deželo so dobro preskerbovali z vodo, in v ta namen veliko rek razdelili po več vodotokih. (Oksus je razdeljen v 40 raztokov in je tako veliko ravan z vodo preskerboval). Vendar se posebno znatno niti kmetijstvo nej moglo dvignoti, ker je bila vsa zemlja kraljeva lastnina. Tako vidimo Perzijane, da so bili močni, dasi nejso bile pri njih vse stvari v najboljem stanji. A kljube njih moči, nejso mogli malih Gerkov užugati. In tu nej šlo le za narod, temveč za princip in zmagala je svoboda zoper despotizem, kultura zoper barbarstvo, dasi so bile materialne moči jako različne.

*) Darij, sposnavši važnost Babilona, si hoče to mesto zagotoviti. Radi tega da židovje do malega podreti in 3000 babilonskih starašin na kole natakni. Ostalim Babiloncem da mesto nazaj. Ti pa svoje žene podavé, da bi njih rod izmerl. Kralj skerbe za novi zarod, veli sosednim narodom ženske dajati Babiloncem, in sicer posameznim rodovom v raznih obrokih toliko, da bode vseh žensk skupaj 50.000.

**) Ko je Darij Jonec ukazal, dva meseca ga na Donavi čakati, jim nej vedel dati družega koledarja nego jermen s 60 vozli, in so morali vsaki den enega odvozlati.

Opravitni red

*prvega občnega zbora slovensko-štajerskih učiteljev 21. in
22. septembra v Mariboru.*

§ 1. 21. septembra je prvi splošni zbor vseh slovenske-
(spodnje)-štajerskih učiteljev. 22. septembra je samo občni zbor
„Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

§ 2. Pristop k temu zboroma je vsakemu dovoljen, koji
se mora izkazati s „pristopnico“ od odbora imenovanega
društva, ali koji je bil s posebnim pismom od strani odbora
povabljen.

§ 3. Pri teh skupščinah sme vsak pričujoči govoriti, ako
dobi besedo od zborovega predsednika.

§ 4. Glasovati pa morejo pri splošni skupščini sloven-
sko-štajerskih učiteljev samo narodni (ljudski)
učitelji iz spodnjega Štajerja. Zastran občnega zbora „Uči-
teljskega društva za slovenski Štajer“ pa veljajo sploh le dru-
štvena pravila.

§ 5. 20. sept. je predzborovanje, pri katerem pozdravlja
predsednik „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ zbrane
učitelje.

§ 6. Ta predskupščina določi natančnejši dnevni red za
glavno skupščino, in izvoli predsednika, podpredsednika in dva
zapisovatelja, koji naj se nasvetujo glavnemu zboru.

§ 7. Glavno skupščino otvori in pozdravlja tudi predsednik
„Učiteljskega društva za slovenski Štajer“, in predlaga zboru pri
predskupščini nasvetovanega predsednika. Izbrani predsednik po-
zivlje skupščino za poterdjenje podpredsednika in zapisovateljev. Za
tem predstavlja skupščini vladnega zastopnika, in druge odposlan-
ce, ki želé skupščino pozdraviti, ali ki zastopajo važne korporacije.

§ 8. Prestopi se po tem na dnevni red, kakor ga je
predskupščina odobrila. Od odbora odločeni referenti poročajo
o svojih točkah ter predlagajo zboru resolucije. Nobeden
poročevalec ne sme čez 30 minut govoriti.

§ 9. Na to sledi debata za resolucije ali proti resoluci-
jam. Govornikom se daja beseda v tisti versti, kakor so se
oglaševali. Pri debatah ne sme nobeden govornik čez 10 minut
govoriti.

§ 10. Vse resolucije od referentov in drugih govornikov
se podajejo pismeno predsedniku.

§ 11. Zadnjo besedo ima referent sam.

§ 12. Nobeden ne sme govorniku v besedo segati ali ga
motiti. Ako se govornik preveč oddaljuje od svojega predmeta,
pozivlje ga predsednik na stvar. Ako se nepristojno izrazuje
ali véde, opominja ga na red. Ako ne mara za dvakratni opo-
min, odvzame mu besedo.

§ 13. Ako se predlaga, da se debata sklene, dá predsednik ta predlog na glasovanje; ako se sprejme, ne morejo več govoriti naznanjeni govorniki, razen poročevalca.

§ 14. Glasuje se z vzdiganjem rok z ustajanjem.

§ 15. Pri vseh skupščinah se more govoriti slovenski (slovanski) ali tudi nemški.

Dopisi.

Iz ormuškega okraja. V seji 6. avgusta t. l. učiteljskega društva v Ormuži sem predlagal, naj bi se visoka oblast in postavodajstvo naprosilo, da bi priznala tudi vodjam enorazrednih šol opravilno doklado. Gg. društveniki so moj nasvet krepko podpirali ter se je v živahni debati razpravljala krivica, ki se godi učiteljem in šolski srenji. Naložili so mi tudi, naj bi pri okrajni učiteljski skupščini 20. avgusta t. l. ta nasvet sprožil. Prilika se mi je ponujala, ko je predlagal g. Možina, naj visoka oblast učiteljem, ki podučujó več nego 100 otrok, pripozna posebno nagrado. Pri tej priliki sem opustil ta nasvèt mislé priporočati ga gg. poslancem, naj ga postavijo v deželni konferenci višjim gospodom na zeleno mizo.

Opiral sem v tem obziru v Ormuži svoj predlog na to, da gotovo dež. poslanci pri pretresu postave o poboljšanju uč. plač motivov nejslo znali ali pa so je iz plitvih razlogov sami radi pozabili, ali pa sem jaz sam premalo podučen, zakaj se nejslo tudi enorazrednim učiteljem ove doklade priznale. Pri tem jim nej služila za mero mnogost opravil na enorazrednih šolah, niti nejslo tudi učiteljskih zmožnostij v poštev in upliv jemali. Vodja enorazredne šole ima še gotovo baš toliko poslov v sedaj-nih šolskih omerah, kolikor učitelj na dvorazredni in čas tudi ne bode kmalo ali pa nikoli prišel, da bi se mu zmanjšali. Nejmam sicer nobenih šolskih podatkov novejših časov v rokah, da bi s številkami dokazal, vender si upam terditi, ka je še velika večina enorazrednih šol, kjer število šolo obiskajočih otrok postavno število enemu učitelju primerjeno prevaguje, in kjer se ne bo moglo to razmerje tako hitro postavno urediti. In če bi se uredila baš vodstvena opravila, ostajajo večjidel takošna, kakoršna na dve- in trirazrednih. Vodja enorazredne šole je prav za tista uradna pisma in knjige odgovoren, za katere nadučitelj; imeti mora izključljivo vse sam spisane. Ali mu morebiti — gosp. nadučitelji mi tega ne zamerite — nadzorništvo črez svoje podučitelje ravnotežje poslovanju enorazrednih šol vzdržuje. Ne verujem!

Ako razmotravamo učiteljsko sposobnost; nahajamo ravno take razločke, ki ne govoré v pospeh in napredek šolstva.

Splošno je dognano, da učitelj vspešnejše in zdatnejše deluje, ako dolžje na enem mestu ostaja, ako svoj poklic dobro pozna, nego pa, če se zmirom preseljuje. To je tudi postavodajstvo spoznalo, zato so petletne doklade, da bi privezalo učitelje na nastopivšo mesto dalje terdno

čakaje ovih penězov. Sumljivo je, da so se tukaj druge nakane v očeh imele, to je tudi nadzornikova gimljavica v zadni skupščini nekoliko naznanila zarad nemščine v šolah. No, mlajšemu dobro spodobnemu učitelju služi često dobivša enorazredna šola kot klin za silo, a spoznavšemu po času, da se tudi „v dolini tih“ mnogo za napredek naroda, za blagor in srečo ljudstva lahko čini, iz bije klin ter si stavi mogočen steber, katerega se hoče držati. In kaj bi ne, okolica se mu tako omili, da mu je težko že v bližnji kraj perseliti se. Stariši otrok si tako prikupijo njegovo srce, da mu kakor k skerbnemu očetu z veseljem svoje otroke pošiljajo in bistrega uma mu detca tako na srce priraste, da se mu je neizmerno težko od njih ločiti se. Ali, ko vidi krivico svojih koleg zavoljo tednih naslovov, upade mu pogum ter smatra svoj stan kot žuleč jarem, katerega si pri prvi priliki želi v mehek komat spremeniti. Kolikokrat mora kako uradno pismo kot vodja zgotoviti, prime ga nevolja, ker ima dolžnost badavo, ter naredi slabo ali pa celo ne, ker se mu nepotrebna zdi (kar je res često prazna pisarija in dan guba).

Menda nej to še ostanek kletve iz one dobe, ko je moral le manje zmožen učitelj na enorazredni šoli nameščen biti, in da zdaj mora za pokoro vodstvo brezplačno opravljati, in da so take šole vednemu premenu učiteljskega osebja podveržene. Učitelj enorazrednih šol mora skorej toliko po novih učnih načertih naučiti, kolikor vse verste razrednih šol. Saj so si učni načerti v tem blizo enaki, kakor jajce jajcu. Težé mu pa še to mnogi oddelki po letnih stopinjah, hitri premen učne tvarine, katero si mora sam na tenko v glavi obderžati, in potem kratka razdelba časa. Vse to ga sili, da mora neprestano misliti, urno začeti in temeljno izveršiti. On mora biti svoj pod- in nadučitelj, mora otroka sam nadzorovati in disciplino vzdrževati ter jim dajati prvi in zadnji moralični vtis: Ako vse to pomislimo, tako se ne more tajiti ali sumiti, da bi ne mogel biti enorazredni učitelj duševno in živотно najsposobnejši.

Tako iščejo nezadovoljni učitelji vedno druge šolske službe ter postranskih opravil v dopolnilo svojih dohodkov; vodstvo in korist svojega delovanja pa zanemarjajo.

Ako so že šolam glede tega, kako se kje more živeti, v 4 verste plače razdelili, in potem naslove in z naslovi sredstva, zakaj nejso enorazrednim šolam tudi česa dali kot nameček za naslov, s katerim so samo opravila skopčana.

V tem tudi zadevlje srenje krivica. Srenje plačujó, odkar je učnina odpravljena, vse enake šolske priklade imajo eno-, dve- ali večrazredne šole. Vender bi me vsak lahko zaverno! Stavite dverazredno šolo, pa dobodete doklado! Srenje pa pravijo: Dobro, mi stavimo šolo, dajte nam učitelje! še tam jih nejmata, kjer sta uže dolgo 2 razreda.

In ta izgovor gre tako naprej. No, naj gre! Mi pa imamo vendar pravico terjati, dokler delamo toliko in še več, kakor nam je po postavi odloženo. Res je, da bi ljudstvo kakih par tisoč gld. više stalo, a nadzorniki morda nebi imeli pritoževati se zoper zanikarni red uradnih listin!

Učitelji! kateri ste dobili mandat v deželno skupščino, potegnite

se torej tudi tukaj za pravico svojih součiteljev, ker tam se le neki mora naloga oddati, katera zadevlje pravice, dolžnosti in razmere učiteljstva, povzdignite glas, da ne bomo le praznih naslovov imeli, ki so si v besedi in dejanji zelo enaki, v sredstvih pa različni!

Iz ptujske okolice. (Konec). Čast slovenskih učiteljev, katerih je pri nas večina, je rešil g. Štrenkelj s svojim slovenskim govorom (o čem? Ured).

Odbor ptujske okrajne učiteljske bukvarne je poročal, da ima bukvarna 192 delov, zbirko geometričnih toles, 1 telurij in lunarij. Za preliminarjih 200 gld. se porabi 160 gld. za nakupovanje novih knjig in 40 gld. za vezanje. Zapisnik knjig se dá tiskati.

Enako se je sprejelo tudi poročilo o ormužki in rogaški okrajni učiteljski bukvarni. Na zadnje je nadzornik temeljito govoril o risanji. Prišli so še razni predlogi na versto in sicer predlaga:

1. G. Možina, naj se oni krajni šolski nadzorniki in predsedniki krajskih šolskih svetovalcev, ki se nič ne brigajo za pospeh šolskega obiskovanja, od okrajnega šolskega sveta z globo kaznujô. (Sprejeto).

2. Denašnja okrajna konferenca naj se oberne do sl. deželnega šolskega sveta s prošnjo, da posebno nagradi one učitelje, ki morajo zastran pomanjkanja prostora nad 100 učencev pri poludnevem poduku podučevati. (Sprejeto).

G. Robič predlaga, da bi se deželni šolski svet prosil, da bi se narodne šole ondi, kjer je kakova srednja šola, s to h kratu začenjale in končavale.

G. nadzornik opomne, da je zastran začetka deželno šolsko svetovalstvo z odlokom od 16. av. 1873 to zaukazalo, a da se h kratu končati ne more, ker mora trajati podučevanje 46 tednov.

G. Ravšelj predlaga z ozirom na to, da se izpraševanja iz verstva dosta pred končanjem šole verše, kar potem šolskemu obiskovanju škoduje, da se cerkvene oblasti po potu šolskih gosposk poprosé, da svoje vizitacije prelože na zadnje dni šole. (Sprejeto).

G. Robič predlaga, naj bi voljeni zastopniki o svoji delavnosti in o obravnavah v deželni učiteljski konferenci v prihodnji okrajni učiteljski skupščini poročali. (Sprejeto).

G. Falk želi, da bi se pri sestavi novih čitank na večje in boljše pismene čerke oziralo. (Sprejeto).

G. Robič predlaga, naj bi konferenca šolske knjige za svoje okraje za rabo v bodočem šolskem letu odločila.

G. nadzornik na to odgovarja, da bode deželna konferenca o tem odločevala.

G. Robič želi na dalje, da bi deželno šolsko svetovalstvo vsako leto imenik učiteljev izdajalo. (Sprejeto).

K sklepu vpraša še g. Robič, ali oni odbor, ki je bil lani za stavo slovenske knjige o realijah voljen, kaj storil, da prijde knjiga na svitlo?

G. nadzornik odgovarja, da take knjige za šolsko rabo po naših

šolah več treba nij, ker posebne knjige za realije se po novih ministerijalnih učnih načertih smejo rabiti šole v 4. razredu. —o—

Iz Šmarija pri Celji. 13. avgusta smo imeli v Šmariji okrajni učit. zbor. Na dnevnem redu je bilo drugo, tretje in peto vprašanje deželne učit. konference.

Predno se k dnevnemu redu preide, priobči gosp. nadzornik Kapun došle ukaze deželnega šol. sveta in pristavi, da se na dnevni red mora postaviti še tudi vprašanje o risanju in o učnih načertih izdanih od dež. šol. sveta. O tem se nejsmo dolgo pogovarjali, ker je tudi ministerstvo izdalo učne načerte, ki se pa od prvih nekoliko razločujó. Pa saj nam tudi nej bilo mogoče palic nad njimi lomiti, ker nejsmo bili pripravljeni. Saj bodemo videli, kako in kaj, ko prijdejo vnóvič destilovani iz rok dež. učit. zbora in dež. šol. sveta.

F. Jurkovič je pismeno uložil te-le predloge:

1. Okrajni učit. zbor naj določi, katera slovenska slovnica naj bi se vpeljala v vaše šole, ker še dozda nobene nejmamo in opira svoj predlog na § 5. š. p. od 20. avg. 1871.

2. a) Naj se volitva v odbor okr. učit. knjižnice ponovi in ob enem odloči čas, kako dolgo se oskerbovanje knjižnice izroči novovoljnemu odboru, ker se o tem v postavi nič ne omenja; b) naj dozdajni odbor položi račun in poročilo o svojem delovanji; c) naj se za denar, ki je še v blagajni, oskerbi vezanje in nakupovanje.

Predlog 1.) je bil sprejet. Vpeljala se je slov. slovnica, izdana od c. k. zaloge šolskih knjig, namesto dozdajnega slov. nemškega abecednika pa slovenski abecednik.

Predlog 2. a) sprejet. Voljeni so sledeči gospodi za eno leto: Brinjšek, knjižničar; Jurkovič, blagajnik; Steble, perovodja; Šumer in Oberški, odbornika. b) Preiskovanje računa se izroči novovoljnemu odboru. c) Odbor se pooblasti, da sme nakupiti knjig, katere spozna za pripravne v okr. učit. knjižnico; dovoljeno je pa tudi vsakemu učitelju odboru o tem predloge staviti.

O vsem tem je debata trajala od devete ure zjutraj do $\frac{1}{2}$ petih popoldne in perva tri vprašanja še niso bila rešena; zbor se tedaj odloži za mesec oktober.

Omeniti še moram, da so nas počastili tudi trije gospodi iz okr. šolsk. sveta. To je dokaz, da se za šolo in narodni napredek zanimajo, kar nam učiteljem pogum daje.

Iz Sevnice. (Šolska svečanost.) Včeraj, t. j. 31. avgusta, je bila skušnja na naši trirazredni narodnej šoli. Udeležilo se je skušnje več imenitnejših oseb našega terga in okraja in vsi so bili prav zadovoljni z našo detco. Naša šola je prav po postavi uterjena in videli smo velik napredek v njej, posebno čudili smo se v drugem razredu učencu Vidmajerju, ko nam je bil predložil njegov učitelj gosp. Vodlak njegovo izvrstno risanje. Po dokončani skušnji ob 3 popoldne se je zbrala vsa šolska mladež v bližnji okolici in v Šmariji k veselici, katere se je udeležil naš terg in okraj, da celo iz Kranjskega so nas počastili: gospod Poljak,

tamkajšnji grajšček in baronkinja Rebenburg in njihova čestita rodbina. Nabral je namreč naš gospod nadučitelj Dernjač za to veselico črez 50 fl., za katere se je nakupilo kruha, klobasic, vina in piva in razdelilo mladini. Popevala je mladež in veselo rajala po trati in vsi smo se do večera prav dobro zabavali. Pri tej priliki so tudi gospodi in gospe učenca Vidmajer-ja za njegovo izverstno risanje z denarjem obilo podarili. — Omeniti moram pohvalno, da slovenščina nikakor ne zaostaja v naši šoli, nego, da se le v njej verši šolski ogenj. *) Posebno moramo podučevanje gospoda Vodlaka v drugem razredu kot izverstno, vestno in postavno pripoznavati. Pri izkušnji kakor pri veselici ste morali gospodje, ki v šolske zadeve brezoblatno nezvedeni segate in samo le nemščino kot edino napredovalno in zveličevalno sredstvo imate, prepričati se, da bi bilo pač zastoj, več nemščine siliti v šolo, kolikor je treba. **) Po-nemčevanja časi so davno pretekli! Slišali ste, kako mladini gladko teče pravilna slovenščina v govoru in petji, videli ste, kako Slovenec uže v svoji prvi mladosti ljubi svoj materni jezik! Torej le pustite napredovati šolo v duhu narodnem, po edinim narodom bo in celi Avstriji v srečo. Naša mladež! ti si naša nada, da bode boljša bodočnost.

Radivoj Slaček, tajnik.

Od Savinje. (Okrajna učiteljska konferencija v Laškem tergu 20. augusta.) Učiteljev je bilo pričujočih 13. Slišali smo iz več ust, da nej vsak dobil vprašanja, ki se imajo rešiti, v roke, gospodu nadzorniku se to odveč zdi, mi mislimo da ne. Nadzornik nas podzdravlja in potem razpravlja napake, ki jih je tu pa tam ogledaje šole našel. Gospod B. se spominja umerlega gospoda Toneta Flisa in pozivlje pričujoče vstati na čast ranjkemu. Na to prijde razpravljanje o geometričnem in prostem risanju v narodnej šoli, katero vprašanje še na poziv nej postavljeno. To razpravo nam je nadzornik mlačno, suhoparno razkladal, človeku se je izdehalo poslušajočega. „Čas je denar“ o tem gosp. nič menda ne ve in o logiki nejma pojma, jezik se zaletava, od ene reči na drugo skaka, kar v nikaki zvezi ne stoji. Njegovo razlaganje dela na človeka vtis, če bi bilo 6—7 let starim otrokom namenjeno. Zborovanje parlamentarno voditi se je ta gospod menda v Angleškem parlamentu naučil.

Popoldan so sledile volitve. Volil se je bibliotekar, blagajnik itd. in tudi zastopnik in deželno konferencijo, Mesto g. Kropēja, ki ima letos poziv k vojaškim vajam, bil je izvoljen g. Šeligo, učitelj pri sv. Jerderti. Prišla je slepa kura po tej volitvi k zrnu. Objektivno rečeno, omenjeni gospod nej za tak posel. Najpripravniji za ta posel bi bil gospod Boštijančič, a ta je zaradi lepega svojega rodoljubja drugim tern v peti.

Po volitvi so se reševala posamezna vprašanja.

Pervo vprašanje je dobro rešil gospod Valentinič o tjedenski knjigi. Drugo vprašanje o domačih nalogah je imel gospod Boštijančič, ki je v zanimivem in jedernatem govoru reč pojasnil.

Tretjo vprašanje o uredbi šolskih knjig gospod Gaber, ki je premalo ozir jemal na narodne šole. Četerto vprašanje je rešil gosp. Kropěj

*) To je edino prava pedagogična pot za slovenske narodne šole.

**) Nemščina ne spada v slovenske narodne šole. Ured.

o šolski disciplini prav obširno in dobro. Med branjem gospoda Kroepeja se je gospodu nadzorniku zazdelo, da je njegov duh dosti dolgo obsenčeval zborovajoče; nekaj škandala se je doživelo, ali to ne dene toliko, gospod nadzornik misli vsakako tudi škandalom dobiti križec zaslug za človečanstvo. Blagorodni nadzornik je je koj zapustil konferencijo in obljubil jo skoro opet sklicati — da menda polovico nerešenih vprašanj spravi na dnevni red.

Naš okraj se nahaja kde gori v Hessen Kasselnu, zatorej se je vse nemški obravnavalo!*) Omeniti imam žalostno resnico, da ne vidim med našimi učitelji niti naročnikov „Slovenskega učitelja.“ Seveda celjski izobraževalci slov. detce so menda našim učiteljem v primer in ti se zibljejo v nemški zveličavosti. Sicer je gospod Šeligo, seveda, merodajnega (!) mnenja, da se dober list sam vzdržuje. Mislim da to Šeligovo mnenje nej vseh in zatorej bi pač prav lepo in koristno za učitelje bilo, da si naroče slov. učiteljsk list, bog ve, kam prijdete, slovenstvo še nej tako strašno na nič, znali bi ednok-slovenščino kervavo rabiti, in gospoda, treba je brati, da se je dobro navadite ker „Früh übt sich was ein Meister werden will.“

Iz Ljutomera. (Iz okrajne učiteljske konference 5. t. m.) Predsedoval je okrajni nadzornik Bauer. Navzoči nejsu bili vsi učitelji ljutomerskega okraja. Za zapisovatelja sta bila izvoljena: Žirovnik in Pernšek. Nadzornik naznanja, da neki odlok deželnega šolskega sveta, ki govori o učiteljskih in šolarskih bukvarnicah. V tem odloku, ki je datiran baje od meseca februarja 1874, bere se, da ljutomerski okraj nejma še svoje bukvarnice. Načelnik bukvarnici Lapanje je moral to popraviti, rekoč, da je bil temelj bukvarnici uže meseca aprila 73 postavljen, da je torej baš okrajni šolski svet (tudi nadzornik! Ur.) tega kriv, da je bil deželni šolski svet slabo poudčen.

O šolarskih bukvarnicah se je sprejel Lapanje-tov predlog, da se ima od strani skrajnega šolskega sveta krajnim šolskim svetom zaukazati, naj za šolarske bukvarne vsako leto gotov znesek postavé v proračun.

Zastran učiteljske bukvarne se sprejmo predlogi dotične komisije, da se za preliminaranih 50 gld. nakupi za 25 gld. nasvetovanih knjig in časnikov, 16 gld. naj se porabi za omaro in 5 za vezanje. Ako pa se iz drugega fonda poplačajo stroški za omaro in vezanje, potem se tudi za ti reči namenjeni denar porabi za nakupovanje knjig. Sprejme se nadalje predlog, da ima v smislu dotičnega ukaza okrajni šolski svet znesek, ki je za bukvarno odločen, bukvarni komisiji izročiti, koja pa računnjema in konferenci predlaga.

Nadzornik pove nekaj svojih opazk pri nadzorovanji, toži o slabem podučevanji v realističnih predmetih (razen na ljutomerskej šoli), o pomanjkanji telovadnega orodja, o ženskih delih itd. Tudi o nezadostnem podučevanji v nemščini se pritožuje, na kar mu pa učitelji odgovarjajo rekoč, da uže storé toliko, kolikor postave in ukazi zahtevajo, da bi pa

*) Kaj pravite — nemško?!

„gesprächsweise“ v nemščini podučevali, tega nejsa dolžni, in to bi se tudi reklo, nemščino kot učni jezik po malem upeljevati.

Predno se prestopi na dnevni red, opomne Žirovnik predsednika, da je pozabil imenovati podpredsednika. Izbere si potem Lapanjeta.

O novih učnih načertih poroča najprvo nekaj Terstenjak. Na to predlaga Lapanje z ozirom na to, da so zdaj dvoji učni načerti na svitlem da pa deželni šolski svet morda še tretje izda, sledeče:

1. Deželni šolski svet naj nove načerte tako sestavi, da bode čertek še sploh prost dan. (Sprejeto.) Predlog nadzornika, o enem prostem dnevu v tednu sploh, pade.

2. Deželni šolski svet naj se naprosi, da naj se ozira pri novih načertih na princip: le malo oddelkov po razredih. (Sprejeto.)

3. Določevanje o številu ur za nemščino (če jo krajni in okrajni šolski svet želita) naj se prepusti okrajnim konferencam in okrajnim šolskim svetom. (Ta predlog govornik nazaj vzame).

4. Deželni šolski svet naj se poprosi, da izda ministerjalne in tudi svoje nove načerte tudi v slovenskem jeziku. (Sprejeto.)

O vprašanjih deželne učiteljske konference poroča Lapanje. Po živahni debati bile so sprejete sledeče resolucije, po katerih se ima poslanec v deželnej konferenci ravnati.

1. Strokovništvo naj bi se vpeljalo še le pri šest- ali večrazrednih šolah.

2. Tednik naj se tako sestavlja, kakor to uže tiskarni formulari (n. pr. od Milica v Ljubljani) kažó. Predlog nadzornikov, da bi učitelj učno tvarino za en teden naprej v tednik zapisoval, nej obveljal.

3. Zastran domačih nalog naj velja to načelo: Kolikor več dela imajo učenci v šoli, toliko manje domačih nalog in nasprotno.

4. Poslanec v deželni konferenci naj nasevtuje, da izda slavna vlada za vse slovenske šole boljše šolske knjige, in sicer ene in iste. Najbolje je treba novega abecednika in čitank.

5. Ustrahovalna pravila ljutomerske šole naj bi se tudi druge šole naročile in pri deželni konferenci naj izvoljeni poslanec Lapanje o njih poroča. *)

Bukvarni komisiji se določi 3letna doba in voli se namesto preselivšega se Megliča učitelj Terstenjak. Pri tej priliki opominja nadzornik, naj učitelji marljivo čitajo knjige iz bukvarne, katera šteje uže 105 knjig. Da se bode prepričal, ali učitelji kaj čitajo, hoče jim naloge o prečitanih knjigah dajati. (Učitelji se mu pa na to smejaajo, rekoč da te pravice pač nejma, niti on niti okrajni šolski svet).

V stalni odbor je izvoljen nadučitelj Sijanec.

H sklepu so bili stavljeni sledeči predlogi od Lapajne-ta:

1. Vlada naj se poprosi, da v kratkem izda boljše slovenske knjige. (Sprejeto.)

*) O utrakvističnih šolah se nej pogovarjalo, zastran nemščine se je izreklo, da naj poslanec v Gradič le za malo nemščine v narodnij šoli plajdira, Pernišek pa terdi, da nemščina ne spada v slovenske narodne šole razen 8 razrednih, ako imajo značaj meščanskih šol. Pis.

2. Krajnim šolskim svetom naj se od okrajnega zaukaže, da svoje dolžnosti v zadevi šolskega obiskovanja natanko izpolnē. (Sprejeto).

3. Okrajni šolski svet naj krajnim šolskim svetom in učiteljstvu slovenski dopisuje. (Sprejeto.)

4. Okrajni šolski svet naj bi za to skerbel, da se učitelji ne preseljuje pogostoma. (Pade).

5. Šolsko leto po Štajerskem naj se vsaj 15. septembra konča. (Sprejeto.)

Pernišekova predloga:

6. Okrajni šolski svet naj vpelje alterniranje na ljutomerskej šoli (Pado.) *)

7. Okrajni šolski svet naj zaukaže krajnim šolskim svetom, da posvojih šolah za desinficiranje stranišč in ozonizovanje učilnic skerbé. (Sprejeto.)

Predloga Žirovnikova:

8. Denašnja konferenca naj se oberne do deželnega zbora, da ostane imenovanje učiteljev pri okrajnih šolskih svetih. (Pade.)

9. Deželni šolski svet naj bi izdal opravični red za lokalne učiteljske konference. (Pade).

S tem je bilo to živahno zborovanje končano. Učitelji so govorili vsi samo slovenski, nadzornik je oboje slabo mešal. Navzoč je bil skoro ves čas šolski svetovalec g. Kukovec.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“) je po gospodu dr. Sernecu sledečo prošnjo izročilo štajerskemu deželnemu zboru:

Slavni deželni zbor!

Pri muogih prilikah se je uže slavni zbor skazal, da je prijatelj šolskega napredka, prijatelj učiteljem, prvim pospešiteljem šolske in narodne omike. Nakloniti je blagovolil štajerskim učiteljem toliko materijelne podpore in toliko pravic, da morejo zdaj ne samo na šolskem polju uspešno delovati, da marveč tudi v družabnem življenji zavzemajo uže dostojno mesto. Le za stareje učitelje štajerske je po menenji spoštljivo podpisane odbora slavni zbor s postavo od 13. oktobra 1870 (§. 12) pretrdo določbo vpeljal, ki boli vsakega starejšega učitelja. Po §. 12. te postave se namreč službena leta učiteljev pred novo postavo od 14. maja 1869 ne vštevaajo pri pokojnini popolnem, ampak veljajo 4 leta samo za 3. Gledé na to, da se štajerska pokojninska blagajnica vedno povekšuje, da morejo učitelji visoke zneske v pokojninsko blagajnico plačevati, in gledé na to, da učitelji sami nejsjo zakrivil, da so delali in služili v prejšnjih časih, a so vendar svoji nalogi dobro zadostovali in da z marljivim izobraževanjem tudi zdaj zadostujejo in z ozirom na to, da se je terda določba onega paragrafa le po naključbi v postavo vrnila: prosí spoštljivo podpisani odbora, da bi se §. 12. iz postave od 13. oktobra izpustiti blagovolil.

Pervi občni zbor slovensko-štajerskih učiteljev.

(Stanovanja po znižani ceni) bodo: v „Hotelu zur Stadt Wien“ v 1. in 2. nadstropji po 50 kr., v 3. nadstropji po 40 kr. za posteljo. v „Hotelu Wohlschlager“ stanejo sobe s 1—4 posteljami od 50.—2 gld.; sobe na ulice od 84 kr. — 1 fl. 50. kr.; v hotelu gosp. Fr. Ohma 50 kr. za osebo. (Učiteljska beseda 21. sept. v Mariboru.) Do sedaj se je so-

*) Ker se stari učitelji boje vsako leto drugačnega razlaganja. Pis.

stavil sledeči program za našo besedo (koncert): 1. Pavčeva molitev. 2. Slovan. 3. Zakletev viharja 4. Der Wanderer (samospjev) 5. Mili kraj. 6. Byvali Čshove (zbor.) 7. Hervatska domovina. 8. Rožica sije. 9. Želje. 10. Večerna noč. Mej posameznimi točkami bode morebiti svirala godba. Zborovanje se bode pa pričelo z pesnijo: „Za domovje se dvignimo.“

(Letno poročilo Ljutomerske šole) ima na čelu gospodarski spis g. Pernišeka z naslovom: Ljutomerskim kmetom. Šolska naznanila kaže 4 učitelje na narodni šoli, 2 učiteljici, 1 učitelja realke in 3 katehete. Razdelitev šolskih otrok je v smislu ministerjalnih načrtov; vse šolske mladine, v 3 deških in 3 dekliških razredih in v realki je bijo 488.

(V zadevi našega zbora.) Cena pri skupnem obedu (table d'hôte) za posamezno osebo je 80 kr., za kar se dobi juhe, govedine s prikuho, pečenke s salato 2 kruha in in 1 masej belega vina. Obed bode v hotelu zur „Stadt Wien.“

(Preseljevanje) učiteljev iz ene dežele v drugo more se vsled ministerskega odloka od 10. avgusta 1874 zgoditi le konec februarja in konec avgusta.

(O učiteljskem zborovanju v Ljubljani) 10. t. m. poročamo za danes samo to-le (prihodnjič pa prinesemo obširnejše poročilo): Pri „Vdovskem učiteljskem društvu“ je bilo nazočih nad 20 družabnikov. Za predsednika temu društvu je izvoljen dr. Jare, drugi odborniki so: Borštnik, Kuhar, Čenčič, Praprotnik, Mečnik, Tomšič, Schott. — Pri zboru „Slovenskega učiteljskega društva in Narodne šole“ pa je bilo skoro 50 udov nazočih. Iz Stajerskega sta bila prišla Lapanje in Jarec. Podobnik iz Koroškega je poslal telegrafični pozdrav. Razprava je bila živahna, skoro razburjena; kazala se pa živa gorečnost za boljši napredovanje in delovanje. Pravila so se prenaresila „Slovenskemu učiteljskemu društvu.“ V odbor, kateri voli izmed sebe predsednika in druge poselniki so bili voljeni: Čenčič, Govekar, Gerkman, Kuhar, Lapanje, Močnik, Praprotnik, Stegnar, Tomšič. „Narodne šole“ odbor pa ima sledeče gospode: Dr. Razlag (predsednik), dr. Vošnjak, Praprotnik, Stegnar, Tomšič, Močnik, Jarc iz Reichenburga, Benedek, Stanonik.

(Tretje slovensko berilo) za narodne šole je v rokopisu gotovo. Sestavil ga je vsled poziva od strani ministerstva nadučitelj Praprotnik (v zvezi s Tomšičem in Močnikom) v Ljubljani. Po naši razsodbi je to delo prav dobro. Zdaj je na vladi, da nam to delo na svitlo spravi.

(Pri deželni učiteljski konferenci) v Ljubljani bodo zborovali sledeči gg. učitelji Adamič, Adlešič, Borštnik, Brezic, Čerin, Derimelj, Demšar, Gasperin, Govekar, Jeršinovec, Jerše, Knific, Kunšič, Novak, Levstik, Mercina, oba Raktelja, Ribnikar, Pezdic, Perec, Stojec, Škerbinec, Koželj, Zarnik in Linhart. Ta konferenca bode 21. t. m.

(Slovo.) Preseljeva se iz krasnega Ljutomerskega kraja v svojo ožjo domovino, se zahvaljujem vsem kolegam in drugim za skazano mi prijaznost ter jim kličem serčni: Na zdar!

V Ljutomeru 10. septembra 1874.

Janko Žirovnik.

(Zahvala.) Prečast. gosp. Jakob-u Terstenjak-u bivšemu kaplanu v Jarenini se za podarjene bukve za šolsko bukvarnico in obleko za revne šolarje o imenu tistih; za prijaznost in ljubezen do učiteljev se pa v imenu teh preserčno zahvaljujem.

Jarenina, 6. septembra 1874.

Josef Slekovce,
učitelj,

 Pričujočo številko smo izdajali za dva dni popred, da dojde učiteljem še pred našim zborom v roke. Prihodnja številka pa se utegne morda za malo dnij zakasniti.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Stajer“.

Za uredništvo odgovoren D. Lorenc. — Tisek „Narodne tiskarne“ v Mariboru.